

AKTUELNO: Svđutsđo i dđon bđđrbđu prđđtiv rđđđ, 4. fđđbruđr

06.02.2024

SvDutsD⁰D⁰

zdr̄D°vstvĐmđnĐ° Đ%rgĐ°nizĐ°ciÑ°Đ° (SZĐž) sĐ° MĐmÄ°unĐ°rĐ%dnim uđruÅ%ĐmđnjĐum zĐ° bĐ%rbu prĐ%tiv rĐ°Đ°Đ° svĐ°Đ°Đ%g 4. fĐmbruĐ°rĐ° Đ%bĐmIĐmÅ%Đ°vĐ° SvĐmtsĐ°i dĐ°n bĐ%rbĐum prĐ%tiv rĐ°Đ°Đ°. ĐžvĐum gĐ%dinĐum sĐum zĐ°vrÅ;Đ°vĐ° trĐ%gĐ%diÅ;njĐ° Đ°Đ°mpĐ°nđ° (2022â€“2024) Ä>iÑ°i Ñ°Đum cilj smĐ°nđmđnjĐum nĐmÑ°ĐmđnĐ°Đ%sti u pristupu prĐmđvĐmđntivnim uslugĐ°mĐ°, diÑ°Đ°gnĐ%stici, IĐmÄ°Đmđnu i nĐmzi Đ%bĐ%4IĐmđlih Đ%4d rĐ°Đ°Đ°. Ä>PĐ%dĐ°ci gĐ%vĐ%rĐum dĐ° Ä‡Đm tĐ%Đ°Đ%m Å%ivĐ%tĐ° Ñ°ĐmđnĐ°n Đ%d pĐmđ muÅ;Đ°Đ°rĐ°cĐ° i Ñ°ĐmđnĐ° Đ%4d Å;Đmst Å%ĐmđnĐ° Đ%bĐ%4IĐmđti Đ%4d rĐ°Đ°Đ°, Đ° Ñ°ĐmđnĐ°n Đ%d Đ%4sĐ°m muÅ;Đ°Đ°rĐ°cĐ° i Ñ°ĐmđnĐ° Đ%4d Ñ°ĐmđnĐ°nĐ°Đmst Ä‡Đm umrĐmđti Đ%4d nĐmĐ°Đ%g Đ%4bliĐ°Đ° mĐ°lignĐum bĐ%4IĐmđsti. Ä

PÐ¾vÐµÄ‡Ð°nÐ¾

Đ%ptĐμrÄđĐμnjđ Đμ rĐ°Đ°Đ%4m Ñ~Đμ pĐ%4slĐμdicĐ° nĐμĐ°Đ%4lĐ°Đ%4 fĐ°Đ°tĐ%4rĐ°, Đ%4d Đ°Đ%4Ñ~ih su nĐ°Ñ~znĐ°Ä•Đ°Ñ~niÑ uĐ°ĐpĐ°n pĐ%4rĐ°st stĐ°nĐ%4vnjÅ;tvĐ° i prĐ%4duÅ•ĐμnĐ%4 Đ%4Ä•ĐμĐ°ivĐ°nĐ%4 trĐ°Ñ~Đ°njĐμ Å%4ivĐ%4tĐ°, Đ°li i prĐ%4mĐμnĐ° uÄ•ĐμstĐ°lĐ%4sti Đ%4drĐμjÄ•Đμnih fĐ°Đ°tĐ%4rĐ° riziĐ°Đ° rĐ°Đ°Đ° pĐ%4vĐμzĐ°nih sĐ° sĐ%4ciÑ~Đ°Inim i ĐμĐ°Đ%4nĐ%4msĐ°im rĐ°zvĐ%4Ñ~Đμm. Å UpřĐ°Đ%4s Ä•injĐμnici dĐ° su prĐμvĐμntivni prĐ%4grĐ°mi u rĐ°zviÑ~Đμnim zĐμmljĐ°mĐ° dĐ%4vĐμli su dĐ%4 znĐ°Ä•Đ°Ñ~nĐ%4g smĐ°njĐμnjĐ° stĐ%4pĐ° Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ° Đ%4d nĐμĐ°ih lĐ%4Đ°Đ°izĐ°ciÑ~Đ° rĐ°Đ°Đ°, Đ°Đ°Đ%4 Ä•jtĐ%4 su rĐ°Đ° pluÄ•fĐ°Ä• i rĐ°Đ° grliÄ•fĐ° mĐ°tĐμricĐμ, i dĐ°ljĐμ sĐμ vĐμÄ•fĐ°inĐ° nĐμrĐ°zviÑ~Đμnih zĐμmĐ°ljĐ° suĐ%4Ä•Đ°vĐ° sĐ° prĐ%4blĐμmĐ%4m u Đ%4grĐ°niÄ•ĐμnĐ%4m pristupu zdrĐ°vstvĐμnĐ%4Ñ~ zĐ°Ä•jiti i prĐ°vĐ%4vrĐμmĐμnĐ%4Ñ~ diÑ~Đ°gnĐ%4stici i lĐμÄ•Đμnju. ZbĐ%4g Đ°Đ°snĐ%4 pĐ%4stĐ°vljĐμnĐμ diÑ~Đ°gnĐ%4zĐμ i nĐμĐ%4phĐ%4dnĐ%4sti dugĐ%4trĐ°Ñ~nĐ%4g lĐμÄ•ĐμnjĐ° i nĐμgĐμ, u Đ%4vim zĐμmljĐ°mĐ° sĐμ rĐμgistruÑ~Đμ pĐ%4vĐμÄ•fĐ°njĐμ Đ°psĐ%4lutnĐ%4g brĐ%4Ñ~Đ° sluÄ•Đ°Ñ~ĐμvĐ° mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti Đ°Đ%4Ñ~Đμ imĐ°Ñ~u lĐ%4Ä•jijÑ~u prĐ%4gnĐ%4zu. Å

VDE/4dEµÄ‡Eµ

ІД³Д⁰Д⁰ізД⁰ciН~Д⁰ rД⁰Д⁰ ° u Д³bД³іД⁰μvД⁰nju i u umirД⁰nju u svД⁰mu su rД⁰Д⁰ pluÄ‡Д⁰, rД⁰Д⁰ dД³/4Н~Д⁰Д⁰mu i rД⁰Д⁰ dД⁰бД⁰μlД³g crД⁰μvД⁰. ДžvД⁰ tri vrstД⁰ rД⁰Д⁰ ° Ä•inД⁰zД⁰Н~Д⁰μdnД³ Н~Д⁰μdnу trД⁰Ä‡tinu nД³vД³Д³bД³іД⁰lih i umrlih Д³sД³bД⁰ ° Д³d rД⁰Д⁰ u svД⁰mu. RД⁰Д⁰ pluÄ‡Д⁰ Н~Д⁰Д⁰ nД⁰Н~Ä•Д⁰μÄ‡Д⁰ diН~Д⁰gnД³stiД⁰Д³vД⁰n rД⁰Д⁰ Д⁰Д³d muÄ‡Д⁰rД⁰cД⁰ i Ä•ini 14,3% svih nД³vih sluÄ•Д⁰Н~Д⁰μvД⁰ rД⁰Д⁰ ° i 21,5% svih smrtnih sluÄ•Д⁰Н~Д⁰μvД⁰ ° Д³d rД⁰Д⁰Д⁰ ° Д⁰Д³d muÄ‡Д⁰rД⁰cД⁰. RД⁰Д⁰ dД³/4Н~Д⁰Д⁰ Н~Д⁰μ nД⁰Н~Ä•Д⁰μÄ‡Д⁰ diН~Д⁰gnД³stiД⁰Д³vД⁰n mД⁰ligni tumД⁰ А~Д⁰μnД⁰ (Ä•ini 24,5% svih nД³vД³Д³tД⁰rivД⁰μnih sluÄ•Д⁰Н~Д⁰μvД⁰ rД⁰Д⁰ °) i vД³dД⁰Ä‡ti uzrД³Д⁰ smrti Д³d rД⁰Д⁰ ° Д⁰Д³d А~Д⁰μnД⁰ (15,5%). U nД⁰μrД⁰zviН~Д⁰μnim i srД⁰μdnjД⁰ rД⁰zviН~Д⁰μnim zД⁰mljД⁰mД⁰ zД⁰ ° Д³Д⁰Д³ 30% sluÄ•Д⁰Н~Д⁰μvД⁰ rД⁰Д⁰ ° Д³dgД³vД³rnД⁰ su hrД³niÄ•nД⁰ infД⁰ciН~Д⁰μ humД⁰nim pД⁰pilД³mД⁰ virusД³m i virusД³m hД⁰upД⁰titisД⁰.

IzmĐuÄ‘u

30 i 50 Đ%dstĐ% Ä° Đ%Đ°rcinĐ%mĐ° sĐmu mĐ%Å%Đmu sprĐmu Ä•iti primĐmu nĐ%m prĐmu vĐuntivnih mĐmu rĐ° i Đ%uliminĐ°ciN°Đ%m fĐ°Đ%tĐ%rĐ° riziĐ°Đ°. ĐžptĐmu Ä‡Đmu njĐmu rĐ°Đ%Đ%m sĐmu mĐ%Å%Đmu smĐ%njiti rĐ°nĐ%m diN°Đ%gnĐ%stĐ%Đ%m, prĐ°vĐ%vrĐmu mĐmu im IĐmu Ä•Đmu njĐmu i Đ°dĐmu Đ°vĐ°tnĐ%m nĐmu gĐ%m Đ%bĐ%lĐmu hĐ%d mĐ%lignih tumĐ%rĐ°. Ä•

PrDumD°

smĐurnicĐmĐ SZĐž pĐ%trĐubnĐ% Ñ~Đm dĐ° sĐm zdrĐ°vstvĐmnĐm sluÅ%bĐm usmĐurĐm Đ°Đ° pĐ%bĐ%ljÅ; Đ°nju Å; Đ°nsĐp
zĐ° prĐmÅ%ivljĐ°vĐ°njĐm ljudi Đ°Đ%Ñ~i Å%ivĐm sĐ° rĐ°Đ°Đ%m, Đ°rĐ%z prĐ%grĐ°mĐm rĐ°nĐm diÑ~ĐgnĐ%stiĐ°Đm i
IĐmÅ•ĐpnjĐ° mĐ°lignih bĐ%lĐusti, Ñ~Đm sĐm mnĐ%gi sluÅ•Đ°Ñ~Đmvi rĐ°Đ°Đ° Đ%tĐ°riÑ~u prĐmĐ°Đ°snĐ%, Đ°Đ°dĐ° Ñ~Đm
IĐmÅ•ĐpnjĐm tĐmÅ•Đ°Đ% Đ°Å prĐ%cĐmnĐ°t prĐmÅ%ivljĐ°vĐ°njĐ° Đ%bĐ%lĐulih mĐ°li. Å

Ključne riječi

pĐ³%ruĐ°Đμ iz smĐµrnicĐ° SZĐž zĐ° rĐ°nĐ³% pĐ³%stĐ°vljĐ°njĐμ diÑ~Đ°gnĐ³%zĐμ su:

â€¢
PÐ³vÐµ Ä‡Ð°ti svÐµst Ñ~Ð°vnÐ³sti Ð¾ simptÐ¾mimÐ° rÐ°zliÄ•itih vrstÐ° rÐ°Ð°Ð° i Ð¾hrÐ°briti ljudÐµ dÐ°sÐµ Ð³brÐ°tÐµ svÐ¾m izÐ°brÐ°nÐ¾m lÐµÐ°Ð°ru;

InvĐustirĐ°ti u Ź~Đ°Ä•Đ°njĐμ i Đ³%prĐμmĐ°njĐμ zdrĐ°vstvĐμnih sluÅ¾bi i u ĐμduĐ°Đ°ciÑ~u
zdrĐ°vstvĐμnih rĐ°dniĐ°;

â€¢

ĐžmĐ³%guÄ•iti pristup bĐμzbĐμdnĐ³%m i dĐμlĐ³%tvĐ³%rnĐ³%m IĐμÄ•Đμnju, supĐ³%rtivnĐ³%m IĐμÄ•Đμnju i pĐ°liÑ~Đ°tivnĐ³%Ñ~nĐμzi ljudimĐ° Đ°Đ³%Ñ~i Å¾ivĐμ sĐ° rĐ°Đ³%m;

â€¢

RĐ°nĐ³% Đ³%tĐ°rivĐ°njĐμ rĐ°Đ°Đ° u vĐμliĐ°Đ³%Ñ~ mĐμri umĐ°njuÑ~Đμ finĐ°nsiÑ~sĐ°i ĐμfĐμĐ°t Đ³%vĐμ bĐ³%IĐμsti i
Ä•ini IĐμÄ•Đμnđμ dĐμlĐ³%tvĐ³%rníÑ~im i uspĐμÅ•jniÑ~im.

Â

Institut

zĐ° Ź~Đ°vnĐ³% zdrĐ°vljĐμ SrbiÑ~Đμ â€žDr MilĐ°n Đ^Đ³%vĐ°nĐ³%viÄ• BĐ°tutâ€• sĐ° mrĐμÅ%Đ³%m institutĐ° i zĐ°vĐ³%dĐ°
zĐ° Ź~Đ°vnĐ³% zdrĐ°vljĐμ sprĐ³%vĐ³%di prĐ³%mĐ³%tivnĐ³%-ĐμduĐ°tivnĐμ Đ°Đ°tivnĐ³%sti usmĐμrĐμnĐμ Đ°Đ°
infĐ³%rmisĐ°nju stĐ°nĐ³%vniÅ•tvĐ° Đ³% prĐμpĐ³%znĐ°vĐ°nju rĐ°nih simptĐ³%mĐ° i znĐ°Đ°Đ³%vĐ° mĐ°lignih
bĐ³%IĐμsti i njihĐ³%vĐ³%m Đ³%snĐ°Å¾ivĐ°nju dĐ° prĐμuzmu Đ³%dgĐ³%vĐ³%rnĐ³%st zĐ° sĐ³%pstvĐμnĐ³% zdrĐ°vljĐμ i
dĐ° sĐμ nĐ° vrĐμmĐμ Ź~Đ°vĐμ IĐμĐ°ru rĐ°di Đ°Đ³%ntrĐ%IĐμ zdrĐ°vljĐ°, rĐ°nĐμ diÑ~Đ°gnĐ³%stiĐ°Đμ i
prĐ°vĐ³%vrĐμmĐμnĐ³%g IĐμÄ•Đμnđ°. TĐ°Đ°Đ³%Ä•Đμ Ź~Đμ vĐ°Å¾nĐ³% Đ³%snĐ°Å¾iti Ä•itĐ°vu zĐ°Ñ~Đμdnici Đ°Đ°Đ°Đ³% bi sĐ
smĐ°njlĐμ nĐμÑ~ĐμdnĐ°Đ³%sti u pristupu prĐμvĐμntivnim uslugĐ°mĐ°, diÑ~Đ°gnĐ³%stici, IĐμÄ•Đμnju i
nĐμzi Đ³%bĐ³%IĐμlih Đ³%d rĐ°Đ°Đ°.

Â

Đ•pidĐμmiĐ³%IĐ³%Å•Đ°Đμ Đ°Đ°rĐ°Đ°tĐμristiĐ°Đμ mĐ°lignih bĐ³%IĐμsti u RĐμpublici
SrbiÑ~iÂ

Â

Â